

Men van den ver-
atuer van
a juistheid
erblind is!
langt troe-
redigen
nden van
pte, waar-
grijke ves-
lij is wel
in voorts,
reken als
of mijn
ekt Ebed-
ning, mijn
da, dat hij,
Kanaanie-
nder dan
er evenals
in tijd —
oren ver-
... zie,
ning; een
Want
er," maar
ft mij ge-
of van
iven: "ie
ijn vader,
ven, maar
heeft het
Konink,"
iba wordt
God, dien
elchizedek
us werke-
chter zijne
verkegen
zedek, wat
a, zonder
st door de
treffend!
t God nu
Dostersche
dienen om
angevallen
nen?
ezing van
de lezing
r wankel-
en, voor-
blik door
Ethische
het hart,
te weinig
en inzicht
atief.
a, dat de
zulke op-
et geloof
n geven.
chrift rust
testes, en
n Taber-
naden vin-
de meeste
n alleen
zijn twee
het kan
et dan bij
stem ge-
gehoor in
nbaar te
nadat de
oodzake-
kerk te
edeleiten,
niet gees-
ke him-
het be-
otte van
beschik-
en de
en in-
publiek
ongerief
bij die
verbaad
kers ver-
staande,
het ge-
ceerde
cheidene
lijk ons
er ernstig
eid tot
lag van
grootte
staand in

te denken, dat de helft van Amsterdams be-
volking weereermeerd werd, en telken
Zondag tweemaal kerken wilde, om ter-
stond in te zien, voor wat feitelijk onmo-
gelijken toestand men zou geplaatst zijn.
Een onmogelijke toestand die dan ook met-
terdaad een eeuw geleden hier ter stede
bestaan heeft, en waaruit men zich alleen
kon redden, door eenzijdig het geld in de
kerk den doorslag te laten geven, en ander-
zijds de armen buiten de kerk te sluiten.
Men veruimde dan aan wie rijk was
vaste plaatsen in de kerkkerken, en wie dat
niet betalen kon, konst zijn plaats, in volle
beurt voor 1, in matige beurt voor 0.25,
en in leegte beurt voor 0.10.
Gevolg waarvan was dat de arbeidende
bevolking en de armen in geen kerk meer
komen konden, en dat op die wijze in
onze volle buurten de bevolking feitelijk
geheel van de kerk vervreemd, en geeste-
lijk verwaarloosd werd.
Een deze bittere, en uiterst noodlottige ge-
volgen vloeiden voort metterdaad rechtstreeks
uit het stelsel tocht; want de omstandigheid,
die we toegeven, dat thans namelijk die be-
zwaren niet meer zoo sterk spreken, is alleen
daaraan te danken, dat van de tweemaal
honderd veertig duizend Protestanten, die
te Amsterdam woonde, honderd zeventig duizend
inwoners zooged als geheel buiten alle
kerk omleven, zoodat er slechts zeventig
duizend kerkgangers overblijven, die zich dan,
a, tamelijk gemakkelijk over de twee dozijn
kerkgebouwen verdeelen.
De Roomsche kerk daarentegen, die wel
indeelde, beschikt voor haar 90,000 inwo-
ners over schier even zoveel kerkgebou-
wen, en mag er zich op beroemen, dat
haar kerkgebouw publiek zeker evenzoo
70,000 zielen sterk is; waarschijnlijk nog
sterker.
Hieruit blijkt alzoo, dat het stelsel van
niet-indeelen maar rondpreken, niet alleen
de vele stoffelijke nadeelen opleverde die ons
vorig artikel schetste, maar veelmeer nog in
de tweede plaats tot het onberekenbaar
geestelijk nadeel leidde, dat bijna twee
derden der bevolking, die eenmaal tot de
Gereformeerde kerken of Lutherse kerken
gehoord heeft, allengs ganschelijk verwaar-
loosd en van alle geestelijk contact ver-
vreemd zijn geraakt.
Bij deze twee geestelijke bezwaren voegen
zich intusschen nog meerdere, die zeker niet
zo verre noch zoo algemeene strekking heb-
ben, maar nochtans een verre van onschul-
dig karakter dragen.
Men weet, wat de kerken hier te lande
er onder geleden hebben, dat feitelijk alle
kerkelijk besef teloor ging, en geheel het
kerkelijk leven dreef op zeker aantal Pro-
dikantenkrachten.
Naar hetzelve nocht naar catechisatie
vroeg men dan meer. Elk Predikant catechi-
seerde en predikte op zijn manier en op
eigen handje. Daardoor vormde hij in de ééne
grootte gemeente zekeren kring van volge-
lingen. En al spoedig was dan de een van
Paulus en de ander van Cephas en de derde
van Apollus.
Van lieverlee bleek het dan al verder, hoe
er onder deze Predikanten zekere richtingen
scholen, en als er dan een vacature kwam,
dan was de kerkeraad wel genoodzaakt,
wilde hij de gemeente bijhouden, om
weer een Predikant van dezelfde richting te
beroepen. Nu nog staat het aldus in de Syno-
dale kerk te Amsterdam. Al heeft men daar
toch de Moderne richting, wijl haar aan-
hangers toch niet kerken, laten uitvallen,
toch altoos heeft men daar nog de richting
van Ds. Luitge, met de Neo-Kolbruggen,
de richting van Dr. Vos, met de repriman-
derende Gereformeerden, de richting van Ds.
Hogerzijl, met de Ethischen, de richting
van Dr. Barger, met de Methodisten; en
alle vier deze richtingen moet men ontzien
en te vriend houden.
Hierdoor nu is het individualisme in de
kerken ingeslopen, is de Predikant voor de
kerk geschoven. Men is menschen na gaan
loopen, in steef van saam te komen onder
de autoriteit van Gods Woord.
Een ook dit kon bij dit stelsel niet anders.
Immers een Predikant die eenmaal den
grootsten loop had, werd een man van zoo
exceptionele betekenis in de kerk, dat tot
op zekere hoogte heel de kerk op hem dreef.
Hij bracht de plaatsnamen aan.
Van hem leefden de kerkelijke bedienenden.
In zijn beurt oogste de Diaconie haar
grootste collecten.
In de door hem waargenomen diensten
was het kerkelijk leven voor dien tijd gecon-
centreerd.
Die invloed openbaarde zich natuurlijk
evenzoo in den kerkeraad, waar alvast de
Diaconen voor het grooter deel met hem
gingen.
Werd hij naar elders beroepen, dan leek
het wel, of door zijn vertrek heel de kerk te
gronde zou gaan.
Hij kon daarom doen wat hij wilde. Van
toezicht van den kerkeraad op zijn prediking
of catechisatie viel geen sprake.
De kerk volgde, de Predikant was vol-
maakt autonoom.
Van hem ging die geest op zijn collega's
over. Het werd een Predikantenheerschappij
heel de kerk door. Een kwaad dat zich wel
meestal meer feitelijk, dan theoretisch ont-
wikkelde, maar dat soms toch ook schaam-
telooz en opzettelijk gedreven werd.
Althans voor nog niet zoo lange jaren,
was er te Amsterdam een Predikant, sinds
overleden, die openlijk de collega's oppiep
om saam te spannen tegen de Ouderlingen
en Diaconen, en in den kerkeraad ieder te
lijf ging, die aan deze hoogheid raken durfde.
Het stelsel van niet-indeelen moet er alzo
toe leiden, om de kerk als geheel op den
achtergrond, en den Predikant op den voor-
grond te doen treden; aan de Predikanten
die tijdelijk den loop hebben, allen invloed en
macht in handen te spelen; en als uitvloe-
sel hiervan heel de kerk ten slotte in Pre-
dikantenkrachten op te lossen.
Aan deze drie geestelijke nadeelen voegen

zich dan ten slotte nog twee andere schaden
toe, en voor de Predikanten, en voor de
gemeente.
Voor de Predikanten, dat een jeugdig Pre-
dikant die „den loop“ heeft, onder een amts-
weelde komt, die hij niet dragen kan. Het
is te veel, op zoo jeugdig leeftijd de ge-
veerde man in zoo groote stad te zijn, en
weke aan weke die duizenden en duizenden
aan zijn lippen te zien hangen. Geestelijk
liepen daarom zulke Predikanten meest spoor-
slags achteruit. Een natuurlijke zelfverheffing
en zelfingenomenheid begon zich te open-
baren. En ten slotte was er niets meer te
bespeuren van een Dienst des Heeren die
tot Hem opleidde, maar liep het al uit op
zekere zelfverheerlijking in eigen hart en
op een onheilge vergoeding van de zijde
van vele gemeentelieden.
Maar natuurlijk, de collega's die in zijn
schaduw stonden, werden geestelijk even-
zoo door deze misstanden bewerkt.
Ook zij bleven menschen, en het viel hun
natuurlijk hard, zoo telkens bij hun gevierden
ambtgenoot achter te staan. Het deed hen
zoo telkens denken aan Farao's droom van
zekere magere en zekere vette verschijningen
in den stroom, waarbij dan het magere
steeds aan hun kant viel.
Wie 's morgens moest preeken, en zag
dat de man van den loop ook een mor-
genbeurt had, las op het kerkboekje reeds
zijn oordeel.
Onder dien indruk aan zijn voorbereiding
bezig, verging dan al vaak de lust, om zich
degelijk voor te bereiden. Zoo ging hij
feitelijk in zijn prediken nog meer achteruit.
En zoodat zijn Dienst als zijn gemoeds-
stemming werd weerspiegelen.
Zeker, er waren er te allen tijde, bij
wie meerder genade dit kwaad voorkwam,
maar dit goede vloeide dan uit die genade,
niet uit het stelsel, en wong eer tegen het
stelsel in.
En ziet men op de gemeente, dan
springt het in het oog, hoe dit onrustig op
en neer trekken, aan haar gelag de beurt
uitviel, een keuringsschik deed insluipen,
die ondraaglijk werd. Niet alleen onder de
oudjes, maar tot de kinderen toe, wisten ze
te zeggen, welke dommees goed, welke maar
zoo zoo, en welke niet uit te staan waren;
en in die laatste soort werd dan noch het
ambt noch de dienst meer gerespecteerd.
Waren er twee dommees met loop, dan
streed in de gemeente de groep A tegen
groep B.
Bespreking van het gehoorde leidde zoo
goed als nooit tot toepassing en heiliging,
maar meest tot kritiek over kleinigheden.
Het denkbeeld dat men in een verga-
dering der geloovigen was geweest, ging
geheel weg, men had een rede, men had
de toespraak van een redenaar gehoord,
en daarover ging men aan het oordeel-
vellen.
De verwaarloozing van het Sacrament
hield hiernaede gelijken tred, of wel tot in
het Sacrament drong de Predikantenvoor-
keur door. Alleen met den Doop van dien
en dien prediker nam men vrede.
Natuurlijk konden de Ouderlingen er on-
mogelijk oog op houden, of de gemeente-
leden met hun kinderen metterdaad onder
het Woord kwamen, en zelfs het ideale
denkbeeld, om man, vrouw en kinderen in
de kerken, huisgezinwijze, bijeen te laten
zitten, moest geheel wegvallen.
Vader in een bank, moeder op een stoel,
en de kinderen ergens op de galerij weg-
gestopt.
Aldus was ten leste feitelijk de verre van
benijdenswaardige toestand, die hier niet uit
de verbeelding, maar naar het leven ge-
teekend is.
„Saulsch.“
Van onzen broeder Ds. Lion Cachet ont-
vingen we de verzekering, dat hij met Da-
vid in zijn stukke niet zichzelf, maar de
Zending bedoeld had.
Natuurlijk nemen we dit op zijn verke-
ring volgaarne en onvoorwaardelijk aan.
Maar verandert dit nu iets aan de
hoofdzaak?
De Sausche wapenrusting voor de Zen-
ding is en blijft dan toch de wapenrusting
waarin de Synode van Middelburg de Zen-
ding stak; en de Davidiaanse wapenrusting
kan dan natuurlijk niets anders zijn, dan
het wapentuig dat Ds. Lion Cachet vroeger
haar bereid had.
Anders had het geheele stukke geen zin.
Hij wilde dus zeggen: Tot dusver was
de Zending ingeënt naar de manier waarop
David Goliath wondde. Thans heeft de
Synode van Middelburg haar, op de man-
ner zooda Saul dit met David wilde, een
Sausche wapenrusting aangetogen.
Ieder die het stukke las, zie maar na,
of het er zoo niet staat.
En nu is over zulke schrijven toch niet
wel een ander oordeel mogelijk, dan dat
Ds. Lion Cachet geen recht had: 1°. in
een geestelijk stukje tot stichting uit den
Woorden Gods zulke een kritiek te leveren;
2°. niet om op zulke een wijze de kerken in
haar eigen orgaan (want dat is de Heiden-
bode) nog al onder de bijvoeging „Saulsch“
met Saul te vergelijken, den man dien God
verworpen had; en 3°. niet om door de
tegenstelling van David en Saul de be-
sluiten der Synode in kwaad daglicht te
stellen.
Natuurlijk betwist niemand aan Ds. Lion
Cachet het recht, om zijn denkbeelden
tegenover die der Synode te blijven hand-
haven, en ze desnoods publiek te beplei-
ten, maar dan doe hij dit op ander ter-
rein, onder een ander hoofd, en op andere
wijze.
Op ander terrein, d. w. z. niet in het
orgaan der kerken, waarvan hij redacteur
is krachtens aanstelling door de Synode, en
onder uitdrukkelijk mandaat, om niet tege-
de genomen besluiten in te gaan. Meende

hij zich hierin niet te kunnen voegen, dan
had hij het redacteurschap niet moeten
aanneemen. Nu hij het aannam, moet hij
zich houden aan de gestelde voorwaarden.
Onder ander hoofd.
Criticus op zijn broederen geeft men niet
in een rubriek die stichting en wijding be-
doelt. Dit staat op één lijn met het on-
heilge misbruik, om b. v. in kerkeraads-
vergaderingen de lezing uit Gods Woord
en het gebed te misbruiken, om als partij
tegenover partij zich in het gelijk te stellen.
Wie critiek wil leveren, doe zulks ter
plaats waar het behoort.
En eindelijk: Op andere wijze.
David is onder het volk zoozeer het type
van den man Gods, en Saul in zoo sterken
zin het beeld van den man, dien God verwerpt,
dat deze tegenstelling, nog versterkt en
verscherpt door het zelfgeformeerde woord
„Saulsch“, nooit of nimmer mag toegepast
op het besluit van de Synode zijner eigen
kerken, tenzij men die Synode verwerpt.
Zoo volgaarne als we dus op de verkla-
ring van Ds. Lion Cachet elk denkbeeld
terugnemen, als had hij met David zich
zelfven bedoeld, even ernstig blijven we,
thans met opgave van redenen, onze over-
tuiging handhaven, dat dit stukke niet alzo
had moeten geschreven worden, en dat het
goed zou zijn, indien Ds. Lion Cachet het
zonder zweem van aarzeling terugnam.
Beroeping of oproeping?
V. (Slot).
Staat alzo de regel vast, dat in den ge-
wonen loop der dingen wie Dienaar des
Woord zal worden, zich van kind af hierop
voorbereidt, is hij genoegzaam geoeftend zich
door de kerken keuren laat, en na aldus
gekeurd te zijn niet solliciteert, maar door
de kerken uitgenodigd en beroepen wordt;
alsmede dat het bij den Dienst des Woords
in de Zending evenzoo toegaat; toch mag
daarom het verschil tusschen den Dienst
hier te lande en den missionairen Dienst niet
uit het oog worden verloren.
Er dient hier toch te worden gelet op
drie eigenaardige omstandigheden.
Ten eerste dat het aantal Dienstplaatsen
voor den Dienst hier te lande en in den
Dienst der Zending benodigd, zoo sterk uit-
eenloopt.
De Gereformeerde kerken b. v. behoeven
hier te lande een negenhonderd Dienaren,
een getal dat nog steeds klint. Voor de
Zending daarentegen zouden we reeds een
heel eind verder moeten wezen dan we nu
zijn, indien we er zeven konden plaatsen.
Voor den missionairen Dienst des Woords
in eigenlijken zin hebben we thans nog slechts
stations op Soemba, te Poerworedjo en te
Pekalongan. De medische Zending, de Keu-
chenius-school, en evenzoo de kerk van
Soerabaja en Batavia tellen hierbij niet
mede.
Doch gesteld al dat het gelukken mag,
om onze Zending op Midden-Java stelsel-
matig en met vaste hand uit te breiden, toch
zal wel niemand in een afzienbare toekomst
dromen van een stel predikanten, onzer-
zijds naar Java uitgezonden, dat de 3 x 7
te boven gaat.
En dan nog zou het staan als 100 tot 3.
Terwijl alzo een vader voor wat den
Dienst hier te lande aangait, allicht zeg-
gen kan: „Ik laat mijn zoon voor predi-
kant studeren“, zonder veel gevaar te
loopen, dat zijn kind den kans misloopt,
zoo kan een vader of moeder niet met
gelijke gerustheid zeggen: „Mijn zoon laat
ik voor den Zendingstuderen“. Stel
toch, dat we eenmaal 3 x 7 stations
in Indië met een Predikant bezet hadden,
en dat hiervoor mannen in de eerste kracht
huns levens waren uitgezonden, dan zou er
vermoedelijk jarenlang hoogstens één enkele
noodig zijn.
En bij dit eerste verschil voegt zich dan
nog een tweede, hiera bestaande, dat de
Dienst des Woords in de Zending zooveel
hooger eischen stelt.
Dr. Zwemer te Barhein, in Arabië aan de
Perzische Golf, schreef nog onlangs in een
traktaat dat hij ons toezond: Vergaet toch
nooit dat ge niet onbepaalde personen uit
te zenden de zaak des Evangelies zoo on-
gelooft schade berokkent, en dat ge alleen
door lichamelijke en geestelijk bekwaame man-
nen uit te sturen, vooruit komt. Een man in
de Zending doet tienmaal meer dan tien
sukkels.
Voor een Oostersche wereld staan de
eischen zoo hoog.
Physiek moet men tegen het klimaat
kunnen. In voorkomen moet men iets inne-
mens en waardigs bezitten. In kleeding en
gebaar en wijze van spreken moet men den
Oosterschen zin voor goede vormen er-
blijden. Wie niet ceremonieel beleefd is
wordt door een Oosteling van rang ver-
acht, en beleedigt de Oostersche aeging
voor schoone deftigheid.
En zoo ook, wie een man in de Zending
zal zijn, moet taaltalent bezitten. Anders
blijft hij tobben met het woord.
Niet minder moet de uitgaande Dienaar een
man meer van verbeelding dan van stijve
redeneering wezen. Een Javanai wil meer
zien dan hooren. Beeldental, gelijkenis,
dichterlijke teekening trekken hem aan. En
als nu onder zulke menschen een man op-
treedt, die op de manier van een Holland-
sche redeneerende preek hen boeien wil,
dan lukt dit niet, en het volk blijft van
verre staan.
Ook is de studie voor den Zendingdienst zo-
veel zwaarder, omdat men hier zijn eigen volk
kent, maar daar het volk niet, en niet toch
om met vrucht te kunnen optreden, moet
weten, wat er in het hart en het hoofd van
dat volk leeft. Men moet zich in den toestand
van dat volk weten te verplaatsen. Anders
heeft men er geen vat op. Hun historie, hun
volkszeden, hun sociaal, hun huishijk leven,

hun godsdienst, hun rechtsinstelling moeten
bekend zijn.
Waar dan in de derde plaats nog dit
verschil bij komt, dat men in den gewonen
Dienst ingaande in zijn land blijft, en hier door
de publieke opinie gedragen wordt, terwijl
men om in de India op te treden, schier
geheel op zich zelf drijft, en daarom een
zeer groote mate van zelfstandigheid van
persoon, van karakter, van gezondheid, en
bovendien eigen juist oordeel moet bezitten.
Dit laatste komt dan meestal daarin uit,
dat de een zich door het vreemde voelt
aangetrokken, terwijl een ander meer hok-
vast is en last krijgt van heimwee, zoodra
ge hem uit zijn gewone omgeving ver-
wijdert.
Moet nu met dit alles gerekend worden,
dan is het duidelijk, dat hier menschelijke
wijsheden nog veel minder vernag, en dat
we hier nog veel meer in de voorzie-
nige leiding onzes Gods hebben te vertrouwen.
Op later leeftijd iemand voor de Zen-
ding aan te slaan en gereed te maken, is
zooged als ondoenlijk, en van een jon-
gen van 12 jaar te zeggen, of hij geschikt
zal zijn, is onmogelijk.
Juist daarom is het zoo zaak, om bij dezen
Dienst vooral op het geloof in de leiding
des Heeren te drijven.
Of er dan al enkelen zijn, die later hun
doel niet bereiken, dat deert niet. Die blij-
ven dan hier te lande in den Dienst des
Woords en jiveren hier te lande voor de
zaak der Zending.
De vorming moet degelijk zijn, en kan
niet over minder dan tien jaar loopen,
en ook de kerken moeten ten slotte vrij
in haar keuze en geheel vrij in haar roeping
blijven.
De eigenwilligheid, en het sael afzich-
ten, en het altoos uitzenden van wie zich
aanbod, en deswege gereed gemaakt werd,
moet er uit.
Altoos natuurlijk met deze uitzondering,
dat de goede regel de zaak moet dienen
en niet verdoerven.
Verkeert men daarom in een toestand,
dat er nog niets voorbereid is, en nog alles
op losse schroeven staat, zoodat de eigen-
lijke eischen die gesteld moesten worden,
niet zijn vol te houden, dan lof en eere
aan al wie alvast helpt, al is het ook op
gebreklijke wijze.
Gelijk we dankbaar op het werk der
Zendingvereeningingen neerzien, voorzover
de kerken haar plicht nog verwaarloosden,
zoo ook zijn we dankbaar voor elke hulpe
die in de Zending uitgaat, zoolang we nog
de rechte en degelijk gevormde mannen niet
vinden kunnen.
Alleen maar, we stellen die exceptie niet
tot regel, en zien in wat noodstilte is niet het-
geen we eigenlijk hebben moeten.
Het ideaal houde een ieder hoog.
En zoo ook kunnen er excepties bestaan,
die aanbidding niet slechts geoorloofd, maar
zels wenschelijk maken.
Zoo bleek het onlangs met Humpata.
Daar hebben onze kerken geen Zending-
veld. Daar kunnen onze kerken dus niet
heen zenden.
Ook in de kerken van Transvaal was
onmacht. Ten deele omdat in deze kerken
de Zendingdienst nog niet aan de orde
kwam. En ten andere omdat zij, al wilden
zij zenden, de Dienaren hier niet keu-
ren konden. En eindelijk stond Humpata
zoo op zichzelf, en vereischte in wie er heen
zou gaan, zoo gansch exceptionele bereid-
willigheid, dat alle macht ontbrak, die tot
welken dienaar ook zeggen kon: In den
Naam des Heere roep ik u, om als van
Hem geroepen derwaarts te gaan.
In zulke buitengewone omstandigheden
is daarom uit den aard der zaak geen andere
weg, dan die der bekendmaking mogelijk,
opdat wie bereid mocht zijn, zich aanmelde,
en wie er over te zeggen heeft, na onder-
zoek beslisse.
Zelfs kan men nog verder gaan, en als
algemeen regel stellen, dat keuring en
beroeping alleen in goeden, regelmatig zin
denkbaar zijn, als de Zending naar zulke een
station uitgaat van zekere kerken, die over
de personen die in aanmerking komen,
zeker zeggenschap hebben, en hun dus
een last kunnen opleggen.
Maar dat daarentegen oproeping de
eenige weg is, als het personen geldt die
niet behooren tot het kerkverband, waarvan
de Zending zal uitgaan.
Uit dien hoofde waren we dan ook vol-
strect niet met onszelf in tegenspraak, toen
we onlangs een aanbieding voor Humpata
zochten uit te lokken, en nochtans voor de
Zending die van onze kerken op haar eigen
Zendingveld uit moet gaan, oproeping
alkeuden en voor beroeping het pleit voerden.
Bethesda.
Bethesda is de titel van een orgaan voor
den arbeid der Barmhartigheid, door vijf
Gereformeerde vereeningingen, die haar dien-
st, uitgegeven.
Het eerste jaar won het 1100 abonneenten,
nog te weinig om zonder schade rond te gaan.
Maar dat getal zal zich dit jaar genoegzaam
uitbreiden, en dan is de uitgave voor de
toekomst verzekerd.
Het eerste nummer van dit jaar is zeer
belangrijk, zoo door principiele beschou-
wingen, als door mededeelingen uit den
arbeid.
Als principieel stuk verdient *Ons uit-
gangspunt*, van Ds. Van der Hoogt, de aan-
dacht; en voorts vindt men mededeelingen
over de verzorging van krankzinnigen, over
Eudokia, te Rotterdam, het gesticht voor
ongeneeslijke kranken, over 's-Heerenloo,
het schoone Idiotengesticht, en over de
Gereformeerde Ziektenverpleging; terwijl het
geheel met *Varia* besloten wordt.
Tusschen deze mededeelingen in vindt
men bovendien nog een schoone, wijl diep-
gevoeld lied van Mevrouw De Mol Mon-
court, geïnspireerd door een *Heraut*-medi-

tatie, opgenomen in de *Schaduw* des
doods no. 19, en dat we gaarne over-
nemen.
Het luidt aldus:
Rusten in Gods bestel.
(De Heere is aan allen goed.
Ps. 145 : 9).
Is God aan allen goed? Neen, *konst, genie, talent*,
Ook, waar de *tegenwoord* Zoo schaarsch bij ons ge-
De woning binnentreedt kend,
En rouwe brengt en leed? Hoortaan het kind van God
Maar *schier* is hier ook
't lot.
Is dat een vriend'lijk God? Is God aan allen goed?
Bestuurder van ons lot? Zoo vraagt opnieuw 't ge-
Als 't zoo verbijeld hart moed,
Verleent in bitter smart Dat ernstig onderzoek!
O! 't, dit erkennen mocht!
Als alles *hinder* scheen, 'Ja,' zegt 't *vertrouwend*
En *aan* om ons heen, hart,
En daar op eens de nacht Maar ook 't *twes* der smart,
Een don'ke *schaduw* bracht? 'Mijn God, Gij zijt nabij!
Wie is een God als Gij?
Schoon alles mij ontinkt, En 't als een *raadsel* klinkt,
En 't als een *raadsel* klinkt, 'k *gehoef* Uw dierbaar
Woord,
Terwijl ook 't éénig kind Waarnaar mijn ziele
In deernis zich bevindt, hoort!"
En straks na angst en pijn, Begrijpen doe 'k het niet,
Haar zal ontvallen zijn, Maar 'k staar in 't bij ver-
En *als* heur hoop en troost schiet,
Vorgingmetmen enkroost Ik rust in Gods bestel!
Wat *Hij* doet alles wél.
Is 't niet als waar 't een
spot?
Te zeggen, dat ons lot, Hoe Hij in zijn tranen zied,
Rust in de hand van Een, En mij, in angst en nood,
Die hoort naar onze beên, Zijn hand ter redding bood.
Waarom... de glerigaard, Hoe Hij in 't *bitter* leed
Die schraapt en gaat en Zyn kinderen niet vergeet,
steeds *minder* winst ont- Totdat de *wolk* verdween
vang, En mij als 't weerloos lam
Terwijl hij God niet dankt? Trouw in Zijn armen nam,
Terwijl de vrome man, Waar 'k schuilen mocht bij
Die bidt en zwogt waar 't Hem,
kan, En luistren naar Zijn stem,
Voor 't schamel stukje Totdat de *wolk* verdween
brood, En 't licht weer helder
Slechts zorgen kent en scheen;
nood?
Ginds brengt een *nietdijf* Hoe Hij na ied' te wond
Zijn goed, dat hij ontving, Mij helderijk verbond,
In drank en ontucht door; En hoe zijn artsengij
Met hem ging niets teloor! Ten regen was voor mij!
Mier 't *veelbelovend* kind, Ja, luidt word 't gehoord,
Waar 't *oudhert* mint, Hoe God de Zijnen hoort!
Wordt 't *leven* hier beneemt, Hij is aan allen goed,
Zoo snellijk afgesneen, Maar 't meest aan 't racht
gemoed,
De kunst en wetenschap, Dat Hem niet wederstand,
Staan op zeer hoogten trap, Maar *rust* en *vrde* vond,
Mier 't *engels* zegt *wijze*, En door het kruis gekroon,
En 't moet *alzo* niet zijn. Ziet voor Gods gloriekroon.

Ook het lied hoort bij den arbeid der liefde.
Heel deze dienst der Barmhartigheid
moet *heilige positie* zijn, en niets stuit zoo
af als het dorre schema waarin veler Dia-
conale arbeid ten leste geprest zat.
Ook uit dien hoofde trok deze dichter-
lijke toon in zulk een orgaan der *Barm-
hartigheid* ons aan.

Voor Kootwijks Scholen.
Ingekomen bij Ds. HOUTZAGERS: Van G. K.
te Zwartsluis f 1.50; van A. B., den Haag,
voor Kootwijk f 2.50; van Ds. Van Schelven
te Dieren, uit busjes f 5.

Uit de Pers.
De Toekomst onzer Theol. School, door Ds.
A. Littooy, zag bij A. D. Littooy, te Middel-
burg, het licht, en geeft nogmaals deze bondige
uitlegging van het bekende gevoelen.

Mij is het nog nooit duidelijk geworden, dat de
Kerken niet zelve mogen onderwijzen, datgene wat
rechtstreeks noodig is voor de uitlegging en de be-
diening des Woords.
En wat zij mogen doen — ik geloof, dat zij het
mogen — zou ik haar laten bijhouden; opdat zij
zich, in hetgeen haar rechtstreeks noodig is,
niet afhankelijk maken. Opdat zij zich niet afhan-
kelijk maken, in hetgeen zij, naar het Woord en
de ordeningen Gods, tot de toekomst van onzen
Heere Jezus Christus, volstrektelijk noodig heb-
ben. De Heere toch heeft der Gemeente herders
en leeraars gegeven; tot de volmaking der heili-
gen, tot het werk der bediening, tot opbouw
des lichaams van Christus (Ef. 4 : 11).
Dere dienst, de dienst des Woords, is dus van
het allerhoogste gewicht, en hij moet en zal er zijn
zoolang er aan de opbouw van het lichaam van
Christus moet gearbeid, ja, totdat de Gemeente ver-
gaderd is en zonder vlek of rimpel den Vader kan
en zal voorgesteld worden.
Zonder noodzaak zich afhankelijk te maken in
betrekking tot hetgeen de Heere reeds gaf, en ook
absoluut noodig is, achte ik en acht ik nog altijd
overzeden.
De Kerken behoeven dat niet te doen, omdat het
in het Woord haars Gods nergens is geboden, en
daarom ook in hare belijdenisschriften niet is uit-
gesproken.
In plaats dat het verboden is, te houden wat God
in dezen onzen Kerken, — nadat zij zich ontworsteld
hadden aan ene Overheid, die haar beletten wilde
den Heere naar zijn Woord te dienen en aan Aca-
demieën, die geheel verasterd waren — in zijne
grootte goedheid gaf, seggen ons veleer en de Oude
en de Nieuwe Bedeeling, dat de Kerken zelve
zorgden voor hetgeen noodig was tot de opleiding
en de bediening van het Woord.
Meent iemand, dat dit niet zoo is, maar dat veel-
eer het tegendeel waar is, welnu, laat hem dit dan
voor ons klaar en duidelijk maken uit het Woord,
dat het einde is van alle tegenspreken. Zij, die af-
broken willen, letten de Heere ons in dien nood
delt tijden gaf, behooren immers de bewijzen te
leeren, dat dit mag en moet.
Dat deze bewijzen, namelijk uit het Woord onzes
Gods, niet geleverd zijn, zal, dunkt mij, ieder
toestemmen. Ook kan, naar ik meen, niet worden
tegensproken, dat de Kerken in de eerste tijden
na de apostelen active scholen hadden, waar de
bedienaars des Woords hunne opleiding ontvingen.
Evenmin kan worden tegengesproken, dat na
Constantijn den Groote, de Kerken langzamerhand
volkerkeren geworden zijn en in strijd met haar
waarachtig belang, onder de macht en den invloed
van de Overheid gekomen zijn, en dat toen ook
de Staatsacademieën, en ook wel particuliere, gebruik
zijn voor de opleiding van de bediening des Woords.
De gelijks kan niet tegengesproken worden, dat de
Kerken der hervorming in de 16 eeuw zich niet
hebben onttrokken aan de voor onze Nieuw-Testa-
mentische bediening valsch idee van *volkerker* en
evenmin aan den te grooten invloed van de Over-
heid in de zaken der Kerken.